

IV. NATUURBELEID

Subsidiereglement ter bescherming van zwaluwnesten in Roeselare

Zwaluwen zijn gemakkelijk herkenbare en populaire vogels. Hun aanwezigheid in de buurt van huizen en boerderijen werd als vanzelfsprekend beschouwd. De laatste 30 jaar gaat het steeds minder goed met de zwaluwen. In de Vlaamse broedvogelatlas van 2004 staat beschreven dat het aantal broedparen van zwaluwen gehalveerd is sinds de vorige atlas van 1973-1977. Vooral met de huiszwaluwen is het slecht gesteld.

In Roeselare zijn beide soorten er veel sterker op achteruitgegaan, in vergelijking met broedvogelatlasgegevens van Vlaanderen. Een kort overzicht:

1) Huiszwaluwen: Deze kleine soort met opvallende witte onderrug (=stuit) broedt enkel aan de buitenzijde van gebouwen, in zelfgemaakte komvormige nesten met een kleine invliegopening. Van de vele verspreide huiszwaluwkolonies in de jaren 80 waren er in 2004 nog 2 over. Het jaar voordien verdween de laatste kolonie aan de O-zijde van de stad, langs het kanaal t.h.v. de Herderstraat. Enkel aan de W-zijde komt de soort nog tot broeden. Algemeen stelden we, sinds 1980, een afname vast van zowat 80%.

Hoewel de soort het plaatselijk zeer moeilijk heeft om te overleven, kregen we recent nog meldingen van het verwijderen van nesten in volle broedseizoen. Veel mensen willen geen uitwerpselen op hun stoep of raam. Vroeger raadden we aan mestplankjes te plaatsen, of deden dit zelf met de vereniging. Vaak kwamen we te laat of stuitten op onbegrip. Hierdoor werden heel wat nesten en jongen vernield. Ander materiaalgebruik (b.v. kunststof) maakt dat de zwaluwnesten niet zo gemakkelijk meer kunnen worden bevestigd aan de dakgoten... Als die tendens doorgaat, dreigt de soort hier helemaal te verdwijnen.

2) Boerenzwaluwen: Deze meest bekende (en vaak zingende = kwetterende) soort nestelt het liefst in oude boerderijen. Naast een staalblauwe rug hebben ze zeer opvallend verlengde buitenste zeer staartpennen. Ze metsen open nestkommetjes, bijna uitsluitend binnen in gebouwen met een open staldeur of raam. Vroeger zag je ze overal waar de mestvaalt nog buiten lag en vee op stal stond. Door de bedrijfstechnische verplichte verbeteringen van de mestopslag en stalling en de hygiënische verplichtingen naar landbouwuitbating, zijn vele van deze plaatsen weggefallen.

Wegens hun typische nesteleisen komt deze zwaluwsoort bij particulieren maar zelden terecht. Ook het gebruik van insecticiden heeft ertoe geleid dat de zwaluwaantallen sterk achteruit zijn gegaan. Door het gebruik van insecticiden zijn er minder insecten en vinden de zwaluwen dus minder voedsel.

Plaatselijk stellen we bij boerenzwaluwen is een opvallende achteruitgang vast van het vormen van slaapgroepen in de nazomer. Waar enkele jaren geleden gemakkelijk groepen van enkele honderden zwaluwen uit de nabije omgeving verzamelden om een vaste slaapplek op te zoeken, waardoor we een idee kregen van aantallen en het broedsucces in de regio, zijn dit er nu nog hooguit enkele tientallen.

Om de zwaluwen opnieuw mogelijkheden te bieden op vooruitgang, is het heel belangrijk om de mensen te motiveren om deze zwaluwnesten te behouden. Vele gemeenten (o.a. Izegem en Ingelmunster) geven subsidies voor het behoud van zwaluwkolonies

Daarom werd een subsidievoorstel gedaan vanuit Natuurpunt Mandelstreek om mensen die zwaluwnesten onder hun dakrand of in gemakkelijk toegankelijke bijgebouwen hebben, te belonen in Roeselare. Het betreffen zowel zwaluwnesten van huiszwaluwen als van boerenzwaluwen. Tevens kan het een motivering zijn om de zwaluwen de gelegenheid te bieden nieuwe nesten te laten bouwen.

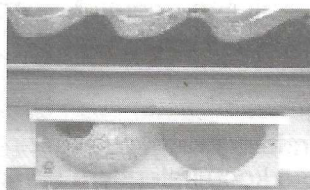
Het voorstel vanuit Natuurpunt geraakt niet zonder slag of stoot door de milieuraad. Maar dank zij de steun van de milieudienst, de Schepenen van leefmilieu Messiaen en de goede tussenkomst van Piet in de vergadering, werd het voorstel goedgekeurd in de milieuraad.

Volgend subsidiereglement werd in 2005 goedgekeurd door de gemeenteraad van Roeselare:

- Artikel 1. Stad Roeselare geeft een toelage voor het instandhouden van nestgelegenheden voor huis- en boerenzwaluwen. De toelage heeft betrekking op woningen en/of andere gebouwen gelegen op het grondgebied Roeselare. Enkel bezette nesten komen in aanmerking. De toelage wordt uitbetaald aan de gebruiker van het gebouw waar of waarin de kolonie zich bevindt.
- Artikel 2. Voor het instandhouden van een zwaluwkolonie van één tot drie nesten wordt een subsidie verleend van 25 euro/jaar. voor het instandhouden van een zwaluwkolonie van vier of vijf nesten wordt een subsidie verleend van 37,50 euro/jaar. voor het instandhouden van een zwaluwkolonie van zes of meer nesten wordt een subsidie verleend van 50 euro/jaar.
- Artikel 3. De aanvrager verbindt zich ertoe geen nesten te verwijderen tijdens en na het broedseizoen.
- Artikel 4. De aanvraag tot subsidie gebeurt schriftelijk op een standaardformulier dat beschikbaar wordt gehouden op het stadhuis.
- Artikel 5. De aanvragen kunnen worden ingediend tussen 1 juni en 31 juli.
- Artikel 6. De aanvrager verleent de gemeente de toestemming te komen inspecteren.
- Artikel 7. De inspectie conform artikel 6 kan gebeuren door derden. Deze worden aangesteld door het College van Burgemeester en Schepenen en krijgen hun controlebevoegdheid na machtiging door de Burgemeester.
- Artikel 8. De subsidieaanvraagformulieren en wat bijkomende informatie over huis- en boerenzwaluwen zijn te verkrijgen bij de milieudienst van de gemeente en zullen via www.roeselare.be opgevraagd kunnen worden.

Het is de bedoeling dat Natuurpunt meehelpt met de controle van de subsidieaanvragen. Wie interesse heeft om mee te helpen in de maand augustus en september kan dit laten weten aan Piet Desmet of aan Wim Marichal.

Bij Ludo Momerency en bij Wim Marichal kun je terecht voor kunstnesten van huis - en boerenzwaluw. Deze nestkasten van Vivara worden verkocht aan halve prijs :

Verslag van bestuursvergaderingen

→14 november

Aanwezig: Cien, Herman, Wim, Koen, Frans, Ria, Vera, Christa, Philippe, Antoon, Piet, Ludo

Verontschuldigd: Freddy, Jacqui

- **Volgende activiteiten:**
 - Stand op kerstmarkt 17+18/12 in het Huis van Groen!
 - Nestkasttimmerdag bij Wim op za 3/12
 - Algemene ledenvergadering in de Muze op 20/1
 - West-Vlaamse Natuurstudiedag op 4/3
- **Ledenwerving en publicaties:**
 - Welkom aan onze regiocoördinator Luk Daniëls
 - We krijgen wat tips rond het afdelingsblad
 - Discussie rond het nut van een afdelingsfolder
 - Nuttig is zeker een gerichte mailing rond een publieksgerichte activiteit
- **Door Weer en Wind:**
 - Freddy en Caroline stoppen met het redactiewerk wegens tijdsgebrek